

Секція: Фінанси, гроші і кредит

Мельничук Н.Ю.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Національна академія статистики, обліку та аудиту

м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ БЮДЖЕТНИМ ПРОЦЕСОМ США

Сполучені Штати Америки – це лідер світової економіки. Країна, яка є однією з найбільших за територією і населенням. Розвиток економічних процесів в Америці є головним генератором змін в економіці всього світу. Ділова активність США – головний індикатор для світової економіки, безпосередньо має вплив на зміни циклу і руху господарського стану інших країн, впливає на структуру міжнародного фінансового обміну.

В основу формування урядової влади США покладено принцип поділу влади (рис. 1).

Згідно з цим принципом, законодавча влада належить конгресу, виконавча – президенту, судова – Верховному і нижчестоящим федеральним судам. З рис. 1 видно, що всі три гілки влади формуються різним чином. Конгрес обирається безпосередньо населенням, президент – колегією виборників, Верховний суд – спільно президентом і сенатом.

Конгрес США складається з двох палат – Палати представників і Сенату, він обирається на основі загальних рівних і прямих виборів таємним голосуванням.

Президентська влада являє собою в сучасних умовах найважливішу політичну установу, з допомогою якої монополістичний капітал США здійснює свою внутрішню та зовнішню політику.

Бюджет уряду США – результат об'єднаних зусиль законодавчої та виконавчої гілок влади. Законодавча влада приймає закони про податки та

витрати, за допомогою яких виконується бюджет, а виконавча – готує бюджет.

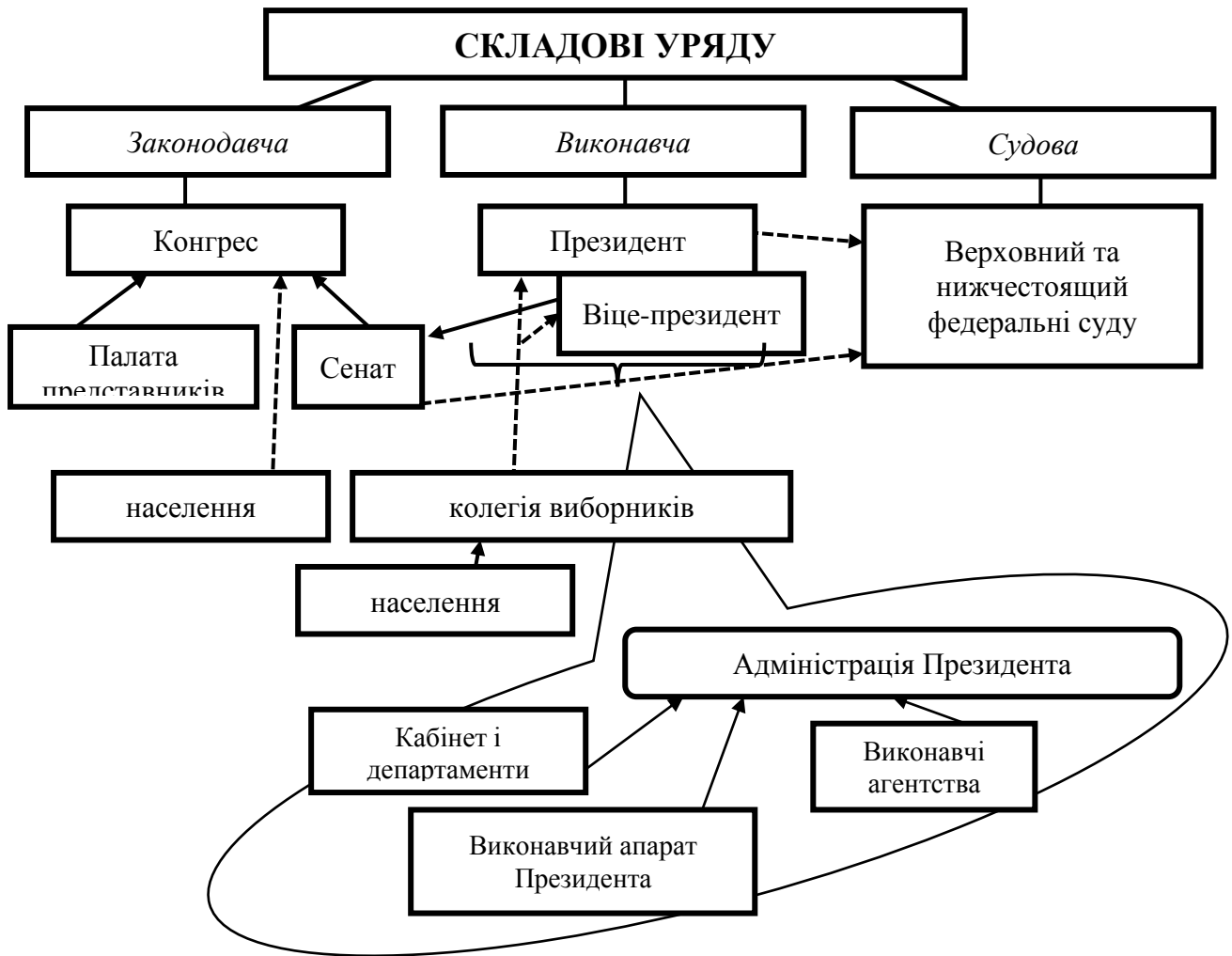

Рис. 1. Структура уряду Сполучених Штатів Америки*

* складено автором

Бюджет США варто вважати найбільш точним фінансовим планом, який відображає характер державного устрою і влади США. Організаційна структура бюджетного устрою США характеризується високим рівнем автономності (рис. 2). Як видно з рис. 2 система організації державних фінансів характеризується відсутністю єдності. Це означає, що кожен підрозділ державного управління (федерація, штати, місцеві органи) самостійно формує і затверджує свій бюджет, розробляє і здійснює

податкову політику, керує боргом.

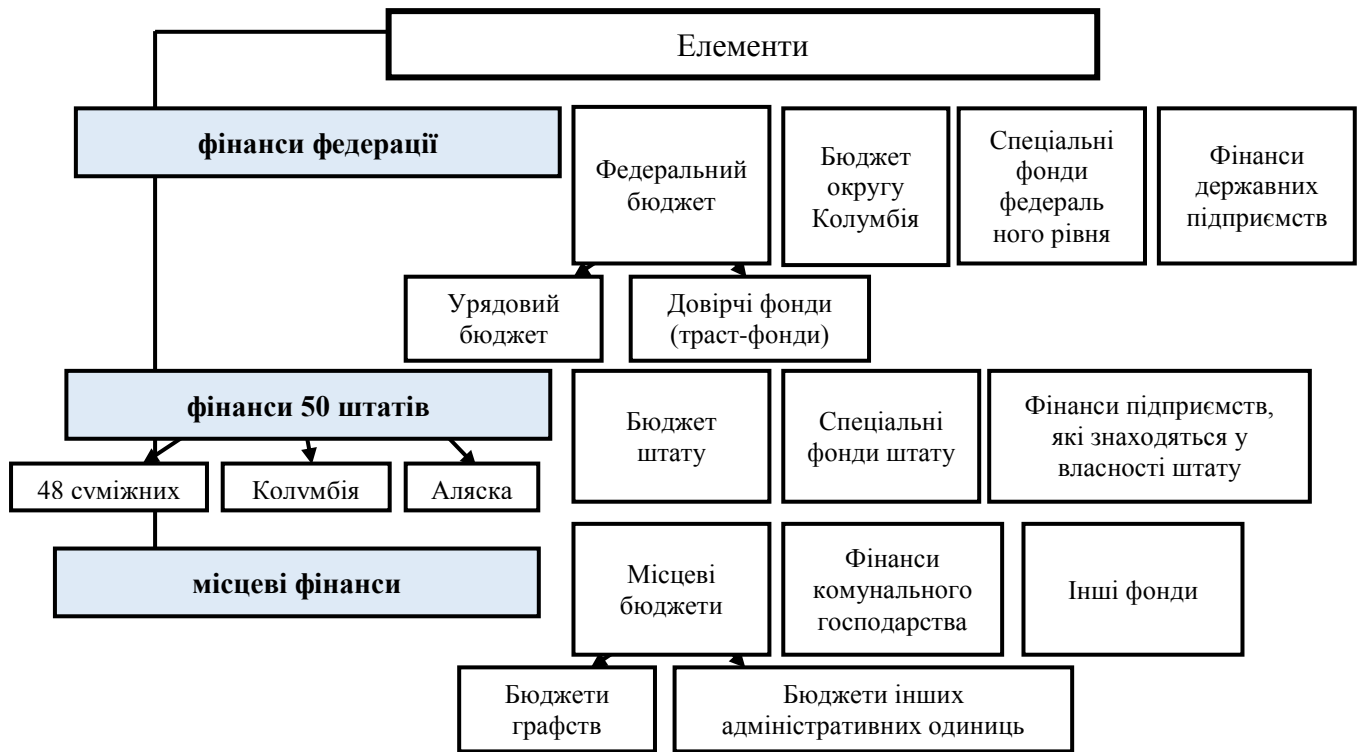

Рис. 2. Структура фінансової системи США*

* складено автором

В цілому історія розвитку бюджетного процесу США розпочинається у 1774 році в місті Філадельфія. Саме тоді було зібрано Перший континентальний конгрес представників 12 колоній у складі 55 делегатів[1, с. 100].

Схематично розробка, розгляд та затвердження бюджету в США можна представити у вигляді рис. 3. Такий характер бюджетного процесу в конгресі США пояснюється тим, що американські законодавці поклали в основу своєї діяльності не принцип всеосяжної бюджетної кодифікації і регламентації, а механізм гнучких бюджетних угод між законодавцями і Білим Домом. Цей механізм добре працює в умовах мінливої політичної та економічної ситуації.

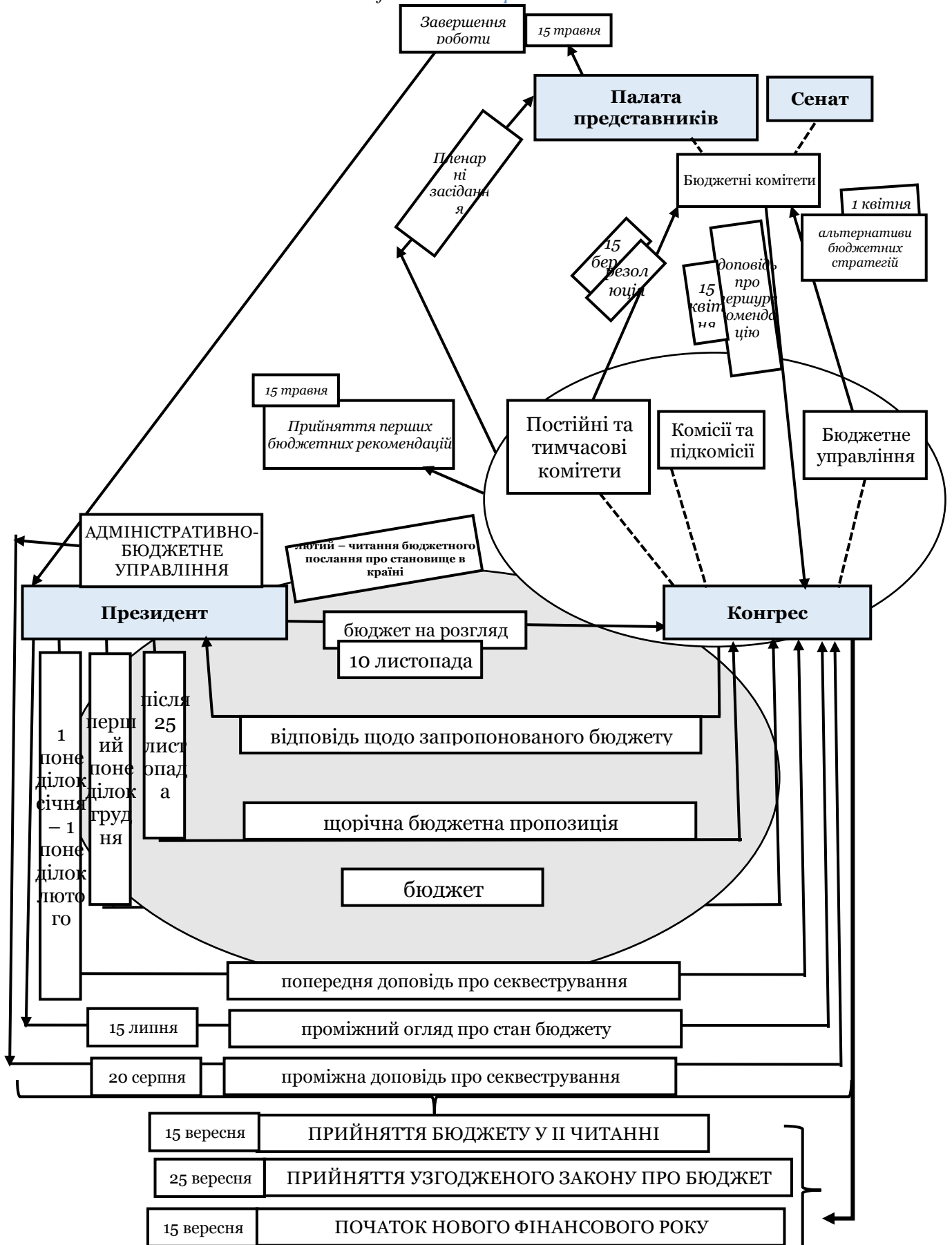

Рис. 3. Схема розробки, розгляду та затвердження бюджету США*

* складено автором

Після затвердження федерального бюджету Конгресом починається його виконання: Міністерства та відомства федерального уряду виконують видаткову, а Міністерство фінансів – дохідну частину. Закон зобов'язує Президента розподіляти кошти, які виділяються для більшості виконавчих відомств. Президент передає ці повноваження Адміністративно-бюджетному управлінню та Головному бюджетно-контрольному управлінню для розподілу коштів за тимчасовими термінами (звичайно за кварталами фінансового року), а іноді і за видами діяльності.

Таким чином, організація фінансової системи в США характеризується високим рівнем автономності – кожен з рівнів державного управління самостійно проводить бюджетну політику.

Література:

1. Миргородська Л.О. Фінансові системи зарубіжних країн: [навч. посіб.] / Л.О. Миргородська - К.:ЦНЛ, 2003. -с.203